

י"ב שבט ה'תש"פ 7.2.20

מגזין מס' 563

ערב שבת שירה/פרשת בשלח

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייך כסנא

גם הפועל ל'חנך את עצמו' זקוק לקצת פרופורציות...

לצד התביעה להודות בחסרונותינו ולעסוק בתקונן, מחוייבים אנו גם להכיר במעלותינו ולחזקן! לעתים, כשחש ה'מחנך עצמו' כי כבר אי אפשר יותר... ונדמה לו כי הוגדשה אצלו סאת קוצר ידו להשתפר... ובמילא גם בנוגע לאחרים - קצה נפשו ממש בסירחון התופעות המעוותות (פירות הבאושים המשתלשלים מחולשות ונגעי בני אדם) שבסביבתו המיידית עד בעולם כולו... הנה, לא אחת, בעיצומן של תחושות-קבס קשות שכאלה, כשמזדמן לו לשמוע אודות המתרחש במקומות אחרים, או כשנאלץ הוא לצאת מסדר יומו לסידורים בעיר הגדולה, אזי, בהיותו שם בתוך ההמולה הסואנת (ובפרט בימי הקיץ ה'חושני'...), עד מהירה ממחר הוא לסיים את הנחון ולהימלט בחזרה... וראה זה פלא, כבר בכביש הגישה אל 'שמורת-חינוך-עצמו', משתפרת אצלו הרגשת-מועקת-המצור שעל הנפש לבלי הכר...!!! איזה הבדל!!! לפתע מתבהר עד כמה נקי האויר השורה בד' אמותיו של הנותן עצמו על 'חינוך עצמו'...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 22:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית – לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

"באתי לגני" – י' שבט

מאמר 'צוואתו' של הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש

אודות המאמר "באתי לגני"

לקראת שבת פרשת בא, י' שבט ה'תש"י (1950), יום הסתלקותו של הרבי הריי"ץ, יצאו לאור בפקודתו שני מאמרים [שאמרם כמאמר אחד בשבת פרשת בא, י' שבט ה'תרפ"ג (1923), מיוסדים על מאמרו של אביו הרבי הרש"ב "באתי לגני" ה'תרנ"ח (1898)]. הראשון שבהם, המאמר "באתי לגני" – יצא לאור על מנת ללומדו בשבת י' שבט [יום הסתלקותה של אמו זקנתו (סבתו) הרבנית רבקה, אשת הרבי מהר"ש], והשני, המאמר "היושבת בגנים" על מנת ללומדו ב"ג שבט (יום הסתלקות אמו, הרבנית שטערנא שרה). כמו כן מסר הרבי הריי"ץ לפני הסתלקותו שני מאמרים נוספים להדפסה. האחד, ציוה להוציאו לאור לקראת חג הפורים, ואת השני לקראת ב' ניסן, יום הסתלקות אביו הרבי הרש"ב. כל ארבעת המאמרים הנ"ל מהווים 'המשך' שלם אחד – "באתי לגני", ובו 20 פרקים.

שנה לאחר הסתלקות הרבי הריי"ץ, קיבל על עצמו חתנו – הרבי נשיא דורנו – את הנשיאות במוצאי י' שבט ה'תשי"א (1951), שעה שהחל באמירת מאמר דא"ח – דברי אלוקים חיים (אמירת המאמר היתה האות לתחילת נשיאותו, שכן מאמרי דא"ח נאמרים ע"י אדמו"ר חב"ד בלבד). במאמרו זה הראשון ביאר הרבי נשיא דורנו את הפרק הראשון מפרקי ה'המשך' "באתי לגני". ומאז, מדי שנה בשנה, נהג הרבי לומר מאמר מיוחד, בי' שבט או בימים הסמוכים לו, בו ביאר על פי הסדר בכל שנה פרק נוסף מן ה'המשך'. וכך, במהלך למעלה מארבעים שנה (!) השלים הוא למעלה משני באורים על ה'המשך' כולו.

באחת מרשימות הרבי נאמר: ...רבים מחסידי חב"ד ואנשי שלומינו קבלו עליהם ללמוד ביום י' שבט, יום ההילולא (של הרבי הריי"ץ), את המאמר הנ"ל, שכבר נקבע שמו "באתי לגני ה'שי"ת"...

ובאגרת ששלח לקראת היארצייט (יום הסתלקות) הראשון כתב: "...הנני לעורר אודות מאמרו (של הרבי הריי"ץ) שנתן להדפיס ליום ההסתלקות, הוא דבור המתחיל "באתי לגני" י' שבט תש"י – בטח תלמדו אותו בליל וביום ההילולא".

אודות לימוד מאמר יסודי זה, וידיעתו (גם בעל פה), אמר הרבי באחת משיחותיו: "ההתקשרות (אל הרבי) היא על ידי לימוד תורתו ושמירת התקנות וכו'. הרבי לא אמר... (שההתקשרות אליו היא) על ידי מופתים או על ידי נסיעה אליו, אלא ע"י לימוד תורתו. ובהתאם לכך הנני להציע, שלקראת היארצייט, ישנן כל אחד את המאמר שנתן כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר ליום הסתלקותו (כולו או חלקו). ומזמן לזמן, כשנמצא במבוכה, או כשישנם אצלו ספקות, או במצב ש"פגע בך מנוול זה" (שעה שהיצר מתגבר), יחזור במחשבתו על מאמר זה...".

"...ובענין זה לא נוגע כל כך הכמות, שינון כל המאמר או מחציתו... אלא העיקר היא האיכות, שיהיו חקוקים במוחו, אותיות החקיקה, מים חיים, זוחלין, מי מעין שמחברים עם המקור, עם עצם הנפש...".

אודות מהותו של מאמר זה, אמר הרבי נשיא דורנו כי זהו "...מאמר שעל ידו יכולים להיות 'בעל הבית' על הנפש הבהמית". והדבר מבואר נדבך על גבי נדבך לאורך המאמר, שלב אחר שלב בסדר והדרגה.

להלן הפרק הראשון (בעיבוד קל ובתוספת כותרות) מתוך עשרים פרקי ה'המשך' "באתי לגני" – מאת הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש

עיקר שכינה בתחתונים היתה

(א) "באתי לגני אחותי כלה", ואיתא (מובא) במדרש רבה (במקומו) לגן אין כתיב כאן אלא לגני לגנוני – למקום שהיה עקרי בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה. ועל ידי חטא עץ הדעת נסתלקה השכינה מארץ לרקיע, וע"י חטא קין ואנוש נסתלקה השכינה מרקיע א' לב' וג', ואח"כ בדור המבול נסתלקה מרקיע ג' לד' וכו'. וכדאיתא (כמובא) במדרש רבה על הפסוק וישמע את קול אלוקים מתהלך בגן – אמר רב אבא מהלך אין כתיב כאן אלא **מתהלך**, קפיץ ואזיל קפיץ ואזיל (קופץ ועולה קופץ ועולה). ואח"כ עמדו שבעה צדיקים והורידו את השכינה למטה: אברהם זכה והוריד את השכינה מרקיע ז' לו', ויצחק מו' לה' וכו', עד כי משה שהוא השביעי (וכל השביעין חביבין) הורידו למטה בארץ.

עיקר גילוי אלקות היה בבית המקדש

ועיקר גילוי אלקות היה בבית המקדש, דכתיב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" – בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד. וזהו "צדיקים יירשו ארץ וישכנו לעד עליה", דצדיקים יירשו ארץ שהוא גן עדן, מפני מה? לפי שהם משכינים (היינו ממשיכים) בחינת "שוכן עד מרום וקדוש", שיהי' בגילוי למטה. וזהו באתי לגני לגנוני למקום שהי' עיקרו בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה.

תכלית הבריאה – דירה לה' בתחתונים

והענין הוא דהנה תכלית הכוונה בבריאת והתהוות העולמות, דנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, שיהי' גילוי אלקות למטה ע"י עבודת האדם ע"י אתכפיה (כיבוש היצר והכנעתו) ואתהפכא (הפיכתו לטוב). דנשמה תרד למטה להתלבש בגוף ונפש הבהמית, והם יעלימו ויסתירו על אור הנשמה, ובכל זאת תפעל הנשמה בירור וזיכוך הגוף ונפש הבהמית, וגם חלקו

בעולם. וזהו "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", בתוך כל אחד ואחד. והוא ע"י העבודה בעבודת הבירורים בבחינת אתכפיה ואתהפכא, וכמאמר "כד אתכפיה סיטרא אחרא אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין" [בשעה שכופים את הצד האחר (היפך הקדושה), מתפשט כבוד ה' בכל העולמות].

ביאור ענין אור הממלא ואור הסובב

והנה מה שכתוב בכולהו עלמין, הכוונה על מדריגת האור שהוא בכולהו עלמין בשווה, והיינו **אור הסובב כל עלמין** שמאיר בכל העולמות בשווה.

(והולך הרבי הקודם ומבאר ענינו של **אור הממלא כל עלמין**): דבעולמות הרי יש חילוקי מדריגות, דאינו דומה עולמות עליונים לעולמות תחתונים. דבעולמות עליונים מאיר האור בגילוי, ובעולמות התחתונים האור אינו מאיר בגילוי כל כך, ויש שהאור בא בבחינת העלם והסתר. ויש בזה חילוקי מדריגות, וכמ"ש "אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים", ואיתא (מובא) במדרש נטה ימינו וברא שמים ונטה שמאלו וברא ארץ. וידוע שיד ימין מורה על האור והגילוי יותר, וזהו וימיני טפחה שמים. דשמים, הכוונה עולמות העליונים – שם הגילוי בבחינת ימין שהוא גילוי האור, והאור עצמו הוא בבחינת גילוי. וארץ, הכוונה עולמות תחתונים שהם מבחינת שמאל שאין האור בגילוי כל כך, וגם האור עצמו בא בבחינת העלם והסתר.

ביאור סדר ההשתלשלות וד' עולמות

כידוע ההפרש בד' עולמות, דכתיב "כל הנקרא **בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו**" שהם ד' עולמות אבי"ע (אצילות בריאה יצירה עשיה). בזה האור אינו כמו שהוא באצילות, כמו שהוא בבי"ע (בריאה יצירה עשיה). דאצילות הוא בבחינת 'גילוי ההעלם', ואצילות מלשון אצלו וסמוך, וכן פירוש אצילות מלשון הצלה והפרשה.

העבודה בעבודת הבירורים בבחינת אתכפא ואתהפכא דוקא. וזהו כד אתכפא סט"א, כאשר פועל בעבודתו להיות אתכפא סט"א ואתהפכא חשוכא לנהורא, הנה יתרון האור הוא מהחושך דוקא. והיינו דכאשר החושך נהפך לאור, הנה נעשה יתרון האור, שהאור מאיר בגילוי עד אשר יאיר למטה ממש. והיינו שנמשך האור באופן כזה אשר אופן המשכתו הוא בכל העולמות בשווה.

ע"י אתכפא ואתהפכא, נפעל "ועשו לי מקדש"

וזהו כד אתכפא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין. בחינת האור שנמשך (הוא) אור הסובב כל עלמין, שאופן המשכתו בבחי' סובב ומקיף בכל העולמות בשווה. ואם כן מאיר גם למטה כמו שמאיר למעלה. וזהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוך כל אחד ואחד, ע"י העבודה דבחינת אתכפא ואתהפכא חשוכא לנהורא, הנה נעשה עי"ז יתרון האור, דאסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין שמאיר ומתגלה אור הסובב.

קיצור פרק א': עיקר שכינה בתחתונים. יבאר דכוונת בריאת העולמות שיהי' דירה בתחתונים, ונעשה ע"י אתכפא ואתהפכא שממשיך אור הסובב, שזהו בכולהו עלמין בשווה.

דאצילות עם היותו בחינת עולם, אבל בכללותו הוא בכלל עולמות האין סוף. מה שאין כן בריאה שהוא התחלת המציאות בבחינת יש מאין. וזהו כל הנקרא **בשמי ולכבודי**, דשמי וכבודי הוא המיוחד בי עדיין, שקאי (מוסב) על עולם האצילות שהוא עולם היחוד וההתכללות, שהאור שם בתכלית הגילוי. דאינו דומה כלל (האור שבאצילות) לכמו שהוא בעולמות בי"ע (בריאה יצירה עשיה). ובבי"ע עצמו יש חילוקי מדריגות בהגילוי אורות – כמו שהם בעולם הבריאה, ועולם היצירה ועשיה.

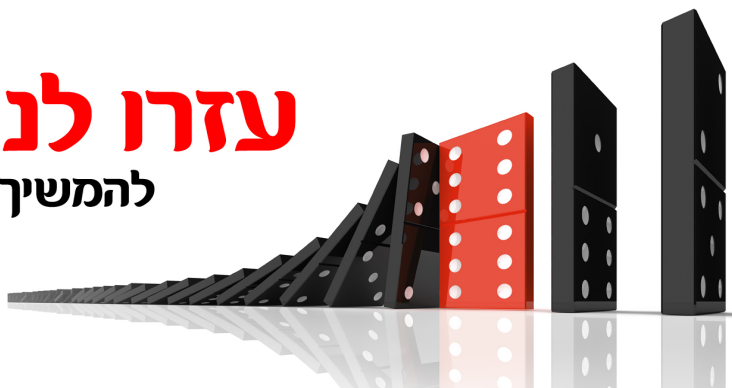
תוספת ביאור בענין אור הסובב

אמנם כל זה הוא בהאור שבא להחיות את העולמות בבחינת **ממלא כל עלמין**. אבל בהאור שהוא למעלה משייכות אל העולמות, והוא בחינת אור הסוכ"ע (סובב כל עלמין) שבא בבחינת סובב ומקיף לעולמות, הרי מאיר בכל העולמות בשווה. וזהו בכולהו עלמין, והיינו שאור זה הנה אופן המשכתו הוא בכל העולמות בשווה.

ע"י עבודת האדם נמשך אור הסובב

אמנם בכדי להמשיך אור זה בכולהו עלמין הוא ע"י

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

פרויקט העלאת ספר ה"תניא" לרשת היוטיוב כרוך בהוצאות גדולות, להפצת המעיינות ולמען זיכוי הרבים.
עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

הסיפור השבועי

בשורה בשירת הים

החמושים התפרצו למשרדו של מנהל הבנק הגדול ביותר בטהרן, ונופפו לעברו ברוביהם. הם חוללו במקום הרס וחורבן, בעטו ברהיטים, והתנפלו על הבנקאי המכובד כאילו היה אחרון הפושעים.

זו היתה נקודת המפנה במעמדו של משה פור רוסטמיאן, 'מוסא' בפי מכריו. מאדם בעל מעמד בכיר בחוגי השלטון, הנערץ על מוסלמים ויהודים כאחד, נהפך לאויב השלטון. אם בפרוץ המהפכה החומייניסטית, בשנת תשל"ט, היה משוכנע שקשריו המצוינים יעמדו לזכותו, עתה הבין שארצו השתנתה לבלי הכר.

הוא נזכר בעצב בשיחת הטלפון עם מנכ"ל הבנק הקודם. האיש היה מוסלמי אדוק, והמשטר החדש מינה אותו לשר הביטחון. בעקבות זאת החליט למנות את משה למנהל הבנק תחתיו. באותו זמן שהה משה בחו"ל, והתלבט אם לשוב לאיראן. "אל תחשוש", הרגיעו הידיד, "כשר הביטחון אני פורש עליך את חסותי, ואגן עליך ועל משפחתך מכל רע".

ואכן, בתחילה הכול נראה בשליטה. מינויו של משה למנכ"ל הבנק התקבל באהדה, ומשרדו הוצף זרי פרחים. אלא שכמה משונאיו, שעינם היתה צרה בהצלחתו, החליטו להעליל עליו כי הוא בוגד.

לא היה צורך ביותר מזה. מי שנחשד בתמיכה במשטר השאה הישן – הוצא להורג בלי משפט. משה הודה לבורא העולם שעל אף ההלשנות נגדו הושם במעצר בית בלבד.

הישיבה בבית היתה קשה לו, והוא החליט לברוח, והסתתר באחוזת נופש שהיתה בבעלותו. שם המתין עד יעבור זעם. ואז קיבל מידע מצמרר: "שבעה חמושים יושבים בביתך וממתינים לבואך. על דלת הבית תלויים

צווי הסגרה, שבהם נקבע כי אתה מבוקש וצפוי לעונש מוות".

משה הבין שהשהייה באחוזת הנופש מסוכנת אף היא, ונמלט למקומות שבהם הניח כי לא יחפשו אותו. בינתיים ניסה להפעיל את קשריו, עד שקיבל מכתב כי החמושים עזבו את ביתו וכי עליו להתייצב למשפט.

הוא החליט לחזור לביתו ולשקול את צעדיו. ה'משפט' שאליו זומן היה עלול להסתיים גם בחיסולו. ובכל זאת היה כאן פתח של תקווה.

באה השבת, ומשה הלך לבית הכנסת. זו היתה פרשת בשלח. להפתעתו שמע את הגבאי קורא בשמו ומזמינו לעלות לתורה, לשירת הים. הוא ראה בכך סימן עידוד משמים, שיקרו לו ניסים כשם שאירעו לאבותינו על ים סוף.

ואכן, ה'משפט' הסתכם בתחקור קצר, ומשה נשלח שוב למעצר בית. הוא נשם לרווחה, אך לא לזמן רב.

קבוצת קצינים בחיל האוויר ניסתה לחולל הפיכה. התכנית נחשפה ברגע האחרון, ושש מאות בכירים בחיל האוויר הוצאו להורג מייד. החשדנות בחוגי השלטון טיפסה לגבהים. ניתנה הוראה שכל מי שהועמד למשפט באשמת אי נאמנות, גם אם זוכה, יש להוציאו עכשיו להורג, בלי דין ומשפט.

משה הושלך לבית הסוהר והמתין לסופו. בכל לילה, בשעה שלוש לפנות בוקר, היה מגיע סוהר גברתן, חלחלי שמו, ומכריז מספרים אקראיים של כמה תאים. בכלואים באותם תאים היו מוצאים לחצר, ומלאך המוות היה עובר בין האסירים ובוחר עשרה, חמישה עשר או עשרים מתוכם, ולוקח אותם עמו. כעבור כמה דקות לא היו עוד בין החיים.

משה חווה כמה וכמה סבבים כאלה. שוב ושוב נפרד בתוך לבו ממשפחתו ומחבריו, אך בכל פעם ניתנו לו חיו במתנה. באחד מאותם רגעי אימה נדר נדר: "אם אזכה להינצל, אתגורר בארץ ישראל ואקדיש את חיי לעזרה לנזקקים".

לילה אחד, בשלוש לפנות בוקר, נשמע שקשוק המפתחות המצמרר בדלת התא. הפעם, במקום התליין האכזר, עמדו שם שלושה אנשים בלתי מוכרים. "מוסא, בוא איתנו!", ציוו עליו. היה ברור לו שזה סופו. הוא הוצא מהכלא, הוכנס למכונית מרצדס שחורה וזו פתחה בנסיעה.

בעוד משה מהרהר אם יהרגוהו במכונית או במקום אחר, שמע לפתע קול מדבר אליו: "מחר בצהריים אתה בחוף ימה של תל אביב!". בטרם עיכל את המתרחש מצא את עצמו בנמל התעופה. "מהר!", זירזו אותו מלווי, "אל תיצור קשר עם איש ולך היישר למטוס!".

אך פתאום הבחין משה במכר משונאיו. לבו צנח בקרבו כשמבטיהם הצטלבו. "מוסא!", קרא האיש לעברו, "לאן אתה הולך?". המלוויים הדפו אותו, ומשה הושם במושב.

בעוד לבו הולם בפראות, הביט החוצה וראה ג'יפ מתקרב במהירות לעבר המטוס. "נראה שהאיש הרע הלשין עליי", הרהר. אלה היו רגעי האימה הקשים ביותר בעבורו. כל גופו רעד. שיניו נקשו עד שכמה מהן נשרו מפיו.

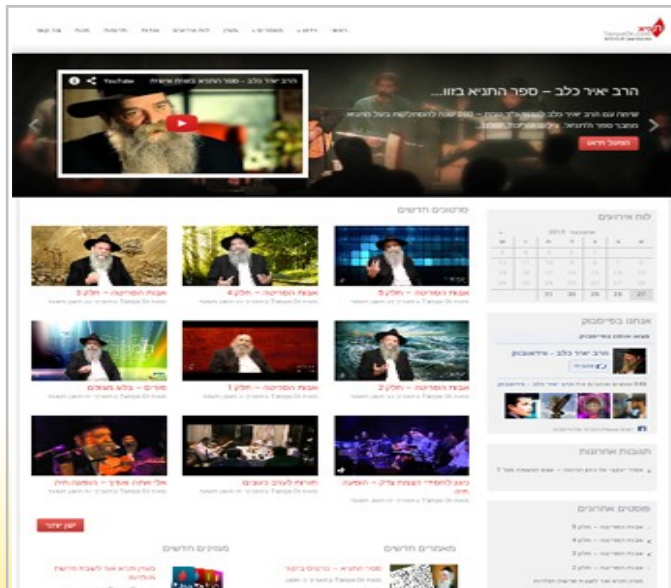
אך למרבה השמחה הג'יפ חלף ליד המטוס ולא עצר. בינתיים המטוס צבר תאוצה והמריא. למחרת כבר נשק משה את אדמתה של ארץ ישראל!

בני משפחתו חולצו מאיראן כעבור חודש, ומשה קיים את נדרו: על אף הפיתויים הרבים להגר לארה"ב, התיישב בארץ, והקדיש את חיו לפעילות למען אחרים.

בכל שנה, בפרשת בשלח, הוא נזכר ביציאת איראן הפרטית שלו, ומתמלא שבח והודיה לבורא העולם על שהציל את חיו בניסים גלויים.

(תודתנו למשה פור רוסטמיאן מרחובות ולמיזם 'רואים את הקולות' של המשרד לשוויון חברתי)

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

התחדשנו!
בואו לבקר
באתר המשודרג
Www.tanyaor.com

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב – 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה – 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת בשלח

הארכת מסע בני ישראל דרך המדבר

עם ישראל יוצא את מצרים במסעו לקבלת התורה בהר סיני ומשם לארץ ישראל. למרות שהדרך הקצרה לארץ ישראל היא זו העוברת לאורך חוף הים התיכון דרך ארץ פלשתים, מאריך הקב"ה את המסע דרך מדבר סיני. זאת כדי שלא יקלע העם היוצא ממצרים, כבר בראשית דרכו, לעימות עם הפלשתים, שמא יפוג לבו וירצה לשוב למצרים.

בני ישראל זוכרים את השבועה שהשביע יוסף את בני דורו להעלות עצמותיו לקבורה בארץ ישראל, ולוקחים את ארונו של יוסף עמם בצאתם מארץ מצרים.

לאחר חנייתם בסוכות מתקדמים בני ישראל בחציית המדבר בכיוון ים סוף וחונים באיתם. עמוד ענן אלוקי מיישר להם את דרכם בימים, ובלילות מאיר להם עמוד האש ומכוונם.

הטעיית פרעה

ביום השלישי, על מנת להטעות את פרעה וחיילותיו ולהכניסם למלכודת, מצוה ה' את משה לשנות למראית עין את כיוון המסע חזרה למצרים. בני ישראל חונים בקרבת 'פי החירות' על שפת ים סוף, כביכול לקראת חזרתם למצרים. באותה שעה שוב מכביד ה' את לב פרעה והוא מתחרט כי איפשר את יציאת עבדיו ממצרים. והנה, בראות פרעה כי בני ישראל עושים את דרכם כשפניהם חזרה למצרים, מניח הוא אשר טועים הם בדרך ושרויים במדבר במבוכה.

פרעה יוצא בראש חייליו, עבדיו ובני עמו לרדוף אחר

בני ישראל. הוא אינו מעלה כלל על דעתו כי הוא ואנשיו

דוהרים אלי סופם המר.

בני ישראל נתפסים לחרדה

כאשר מגלים בני ישראל, לחרדתם, כי פרעה וחיילותיו השיגו וכבר חונים הם בטווח ראייה מולם, נופלת רוחם בקרבם ורבים בעם מבקשים לשוב מצרימה. הם באים בתלונות אל משה ומטיחים בו "המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר...!?"

ה' מורה למשה להרגיעם ולחזק את רוחם, בהבטיחו כי לעולם לא יוסיפו עוד לראות את מצרים ובתוך זמן קצר יראו במו עיניהם כיצד נלחם בעבורם ה'.

"והמים להם חומה מימינם ומשמאלם"

הלילה יורד על בני ישראל כשהם במצוקה עצומה. מחנה מצרים חונה מאחור בסמוך להם ורק העמוד האלוקי עומד חוצץ בין שני המחנות. מלפנים ים סוף חוסם את דרכם אל הארץ המובטחת ומימינם ומשמאלם סוגר עליהם המדבר... משה פונה בתפילה אל ה'. אלא שהקב"ה מודיעו כי אין זה הזמן לתפילות כי אם "דבר אל בני ישראל וייעצו" – עתה, מצווה ה', עליו לומר לבני ישראל להתקדם אל תוך הים... והנה אך נוטה משה בציווי ה' את ידו על ים סוף, ולפתע מנשבת רוח מזרחית חזקה המבטרת באורח נס את ים סוף ומותירה בתוכו מעבר יבש. בני ישראל מתקדמים בציווי ה' אל תוך הים ומוצאים את עצמם עוברים "בחרבה בתוך הים", "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם".

המצרים ממהרים לצאת למרדף אחריהם ונכנסים גם הם

והנה, בהגיעם למרה מוצאים הם במקום מעיין, אלא שלאכזבתם מי המעיין מרים ובלתי ראויים לשתייה. ושוב מתכעסים בני ישראל ומטיחים במשה רבנו את תלונתם על ההעדר החמור של מי השתייה. הקב"ה מורה למשה ליטול פיסת עץ מסויים ולהטילו למים. ואכן בעשותו כן מתמתקים המים ונעשים ראויים לשתייה. עתה (עוד קודם קבלת התורה בהר סיני) מצוה ה' את משה להורות לבני ישראל כמה ממצוותיו: מדיני שבת, פרה אדומה ומדיני המשפט שבין אדם לחברו. ה' מבטיחם כי זכות שמירת מצוותיו תגונן עליהם מפני כל חוליי מצרים. העם ממשיך במסעו וחונה בנווה מדבר ושמו אילים. במקום שניים עשר מעיינות מים ושבעים תמרים.

מזון שמימי במדבר

בט"ו באייר מגיעים בני ישראל למדבר סינ. באותה שעה כלתה הצידה שהכינו בצאתם ממצרים. ושוב, בהעדר מזון מלינים העם על משה ועל אהרן. על כך משיב ה' למשה כי מעתה ירד מדי בקר לחם ניסי מן השמים על מחנה ישראל. כמו כן, מידי ערב יקבל העם אף מנת בשר, בדמות עופות השלו אשר ינחתו בהמוניהם עם רדת חשיכה על המחנה. מטר המזון היורד מלמעלה על גבי מצע של טל ומעליו שכבת טל נוספת, מתמיה את בני ישראל הפונים איש אל אחיו בתמיהה "מן הוא?!" כלומר מהו הדבר הזה. ומכאן שמו של המזון השמימי – 'מן'.

משה מורה לעם את ציווי ה' אשר יש ללקוט מן ה'מן' רק בשיעור קבוע, עומר לכל נפש. גם אין להותיר ממנו ליום המחרת משום שאת ה'מן' 'מזון האמונה' אין לאגור, על המאמין להמתין להופעתו מדי בקר מחדש. אלא שלמורת רוח משה נמצאים כאלה אשר אינם עומדים בנסיון ומכינים ומותירים מן ה'מן' ליום המחרת. עד

אל תוך לשון היבשה הניסית. אלא שלפתע, באשמורת הבוקר, כאשר כל מחנה מצרים כבר נמצאים בין חומות המים ובני ישראל עושים את דרכם אל חוף מבטחים, מטיל ה' מהומה בתוך המחנה המצרי. אופני מרכבותיהם נשמטים והם וכלי מלחמתם מתנהלים בכבדות... המצרים חשים כי יד אלוקית נלחמת בהם ופונים לנוס מתוך הים באימה ופחד חזרה למצרים. אלא שכבר מאוחר מדי... משה נוטה בציווי ה' את ידו על הים וחומות המים שבות וחוזרות למצבן הטבעי, תוך שהן קוברות תחתיהן ומטביעות במים אדירים את כל מחנה מצרים.

בעומדם על קרקע יציבה מעברו השני של ים סוף, צופים בני ישראל בתדהמה במחזה הנורא. מזועזים ויראים עד עמקי נשמתם אל מול העוצמה האלוקית האדירה, מתמלא לבם באמונה עזה בה' ובמשה עבדו.

שירת משה וישראל ושירת מרים

לנוכח נס נקמת ה' הנוראה במצרים, פותחים משה ובני ישראל בשירת שבח והודיה לה' על נפלאות הצלתם. שירה זו, הנקראת 'שירת הים' (וכתובה בספר התורה בצורתה האופיינית, צורת שירה), שזורים בה דברי הלל וקילוס לכחו הגדול של הקב"ה, תיאור נס קריעת ים סוף, טביעת המצרים ונס הרווח וההצלה לבני ישראל. עוד מתוארים בה האימה והפחד שנפלו על כל העמים אל מול גדולת ה' האדירה המשדדת את מערכות הטבע למען עם סגולתו, וכן תיאור כניסתם העתידה של בני ישראל אל הארץ המובטחת ובנין בית המקדש וכו'.

לאחר שירת הגברים, מתארת התורה את שירת מרים הנביאה, אחות משה ואהרן. עימה נוטלות נשות ובנות ישראל תופים בידן ומזמרות ומחוללות בשבח והודיה לה'.

נסיון המים המרים

בני ישראל ממשיכים במסעם, וכבר שלושה ימים מחפשים הם במדבר מקור מים חיים להרוות צמאונם.

מהירה, מתעפש ה'מן' אשר הותירו, רוחש תולעים ונעשה בלתי ראוי לאכילה.

כמו כן, ביום שישי ערב שבת, מצוה ה' על ידי משה, ילקט כל אחד לעצמו 'לחם משנה', מנת 'מן' כפולה שתספיק גם לשבת. ביום הקדוש לא ירד המן ואין לצאת ולחפשו. אולם גם בענין זה נמצאים כאלה שיוצאים למרות האזהרה ללקוט גם בשבת, אלא שעד מהירה מגלים הללו כי ביום השבת אין כל 'מן' בסביבות המחנה.

מחללי השבת מכעיסים את ה', ועל כן שב משה ומזהיר את בני ישראל אודות שמירת השבת.

משה מצטווה להניח מן ה'מן' בצנצנת למשמרת, זכרון לנס המזון השמימי שפירנס את בני ישראל משך ארבעים שנות שהותם במדבר.

על הסלע הק

בהגיעם לרפידים, שוב מתלוננים בני ישראל על העדר מים, ושוב פונה משה אל ה' בבקשת מים. הפעם מצווה ה' להכות במטהו על הסלע כדי להוציא ממנו מים. ואכן, בעשותו כן, יוצאים באורח נסי מים מן הסלע להשקות את העם. בשל רפיון אמונתם של בני ישראל ותלונותיהם על ה' נקרא המקום מסה (מלשון נסיון) ומריבה.

להכרית את זכר עמלק

חטאי ישראל מביאים עליהם צרה חדשה. העם העמלקי,

חדור שנאת משטמה ללא תנאי, עושה דרך ארוכה מאד עד למקום חניית העם ברפידים. כל מגמתו להלחם בהם על מנת לשבש את מסעם אל הארץ המובטחת. משה שולח את יהושע בראש צבא נבחר להלחם בעמלק. הוא עצמו עולה עם אהרן וחור (בנם של מרים וכלב בן יפונה) אל מרומי גבעה הצופה אל שדה הקרב. במהלך הקרבות, יד לוחמי ישראל על העליונה כל עוד ידי משה מורמות למרום (כאות וכסימן לאמונת בני ישראל בקב"ה), וכשמתעייפות ידי משה והוא מורידן אזי גוברים העמלקים. בראותם זאת מושיבים אהרן וחור את משה על אבן גדולה ותומכים בידיו להחזיקן מורמות אל על, זה מצדו האחד וזה מצדו האחר. וכך נמשך הדבר עד להכרעתם של העמלקים בקרב עם שקיעת החמה.

ה' מצוה את משה לכתוב את דבר נצחון ישראל על העמלקים בספר לזיכרון עולם, וכן את חובת מחייתם המוטלת על בני ישראל עד סוף כל הדורות. חוצפתו של עמלק שאינה יודעת גבולות היא שהביאתו להעז להלחם יחידי בבני ישראל, בעוד כל עמי העולם יראים ומפוחדים מפני גדולת ה' האינוסופית שנתגלתה במוחש לעין כל בניסי יציאת מצרים וקריעת ים סוף. משה בונה מזבח תודה לה' על נצחון ישראל על העמלקים, וכן לזכר עולם אשר "מלחמה לה' בעמלק מדור דור".

בקרו אותנו באתר החדש

www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

YouTube

f

עזרה ראשונה לנפשו

סדר התקף

להתמודד עם הקרובים והרחוקים

נקודות בעיבוד קל מחוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

האדם. בכלל, מלחמות ישראל עם האומות רומזות למלחמת היצר, וכשם שהמלחמה עם האומות מתחלקת ל'רחוקים' ול'קרובים', כך מתקיימת חלוקה זו גם בנפש האדם, במלחמה הקבועה מול יצר הרע.

ה'רחוקים' – אלה יצרים ותאוות שיהודי, מעצם טבעו, רחוק מהם. רק אם שקע בריבוי תאוות קלות יותר, הוא עלול ליפול ברשתם ולהיגרר אחריהם.

'קרובים' – אלה המידות הרעות והתאוות המצויות, שיש אפשרות קרובה יותר שהאדם ייכשל בהן. עיקר מלחמת היצר היא אפוא להתגבר על ה'קרובים'.

עזרה מלמעלה

כדי להצליח במלחמה זו זקוקים לסיוע מלמעלה, כפי שנאמר "אלמלא הקב"ה עוזרו – אין יכול לו" (ליצר הרע). וזה מה שנאמר "טיפול עליהם אימתה ופחד" – הקב"ה מפיל אימה ופחד על יצר הרע, שלא יוכל להתגבר ולשלוט על היהודי.

הסדר בזה הוא, שבתחילה נופלת אימה 'על הרחוקים': בראש ובראשונה עוזר הקב"ה לאדם שלא ייגרר אחרי התאוות הרחוקות ממנו. לאחר מכן הוא עוזר לו עוד יותר, 'על הקרובים' – נופל פחד על יצר הרע, שלא יוכל להתגבר על האדם גם בתאוות הקרובות אליו, ועד שהקב"ה נותן לאדם כח לכבוש לגמרי את יצרו הרע, ועוד יותר – להפכו לטוב, כמאמר חז"ל: "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך – בשני יצריך", שגם יצר הרע יגיע לידי אהבת ה'.

"תפל עליהם אימתה ופחד" (שמות טו, טז)

לאחר שעברו בני ישראל בתוך הים ביבשה, שרו שירה לה'. בתוך השירה מופיעים הפסוקים: "אז נבהלו אלופי אדום, אלי מואב יאחזמו רעד, נמוגו כל יושבי כנען". ומיד אחר כך: "טיפול עליהם אימתה ופחד".

לכאורה נראה שהפסוק "טיפול עליהם אימתה ופחד" מתאר את תחושת האימה והפחד שנפלה על האומות בשעת קריעת ים סוף, אולם כשאנו מתבוננים בסדר הפסוקים, אי אפשר לפרש כך.

כשהשירה מתארת את הפחד שנפל על האומות בשעת קריעת ים סוף, היא נוקטת לשון עבר ("חיל אחז יושבי פלשת, אז נבהלו אלופי אדום"), ואילו כאן היא משתמשת בלשון עתיד ("טיפול עליהם אימתה ופחד"). מכאן שהכוונה כאן היא לאימה ופחד שייפלו על האומות בעתיד ולא לפחד שנפל עליהן בזמן קריעת ים סוף.

תפילה לעתיד

אכן, בפסוק זה התפללו בני ישראל, שהפחד שהפיל הקב"ה על האומות בקריעת ים סוף, יתקיים גם בעתיד, עד שבני ישראל יעברו את הירדן וייכנסו לארץ ישראל. דבר זה מסביר את לשון רש"י בפירושו: "אימתה – על הרחוקים, ופחד – על הקרובים". בראש ובראשונה מבקשים בני ישראל שייפול פחד "על הרחוקים", אלה אדום ומואב, ולאחר מכן "על הקרובים", יושבי כנען, שעמם יצטרכו להילחם כדי לכבוש את הארץ.

מלחמת היצר

סדר זה מתקיים גם במלחמת היצר התמידית שבנפש

(מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך ל"ו)

חסידות על הפרשה בשלה

לעתיד לבוא לא יהיה דין ועונש ואתה הרם את מטך (יד, טז)

על הגאולה העתידה נאמר (ישעיהו יא) "והניף ידו על הנהר גו' והכהו לשבעה נחלים", ולא נזכר 'מטה'. מהו אפוא סוד ההבדל בין יציאת מצרים לבין הגאולה העתידה? בבואו לקרוע את הים לא נזקק משה למטה, אלא כדי לעורר ולהמשיך דין ועונש על מצרים, כמאמר רז"ל "אין הקב"ה רודה את הרשעים אלא במקל". ואילו לעתיד לבוא, שאז יסיר ה' את הרע מן העולם ויתפרדו כל פועלי אוון, אזי לא יהיה עוד צורך במטה.

(מעובד מתוך "וככה" תרל"ז פרק קי"ט, עמ' קפט)

התבוננות באלוקות מעוררת יראת ה' ואמונה שלמעלה מטעם ודעת ויראו העם את ה', ויאמינו בה' ובמשה עבדו (יד, לא)

"ויראו העם את ה'" – היינו שם הוי' דלתתא, עלמא דאתגליא, שיש בו השגה, ושייך בו לשון יראה, יראת בושת, כמשל הרואה את המלך.

"ויאמינו בה'" – היינו שם הוי' דלעילא, עלמא דאתכסיא, שאינו נראה ומושג, ולא שייך בו בחינת יראה, כי אם בחינת אמונה.

(מעובד מתוך 'תורה-אור' בשלה, סב, א)

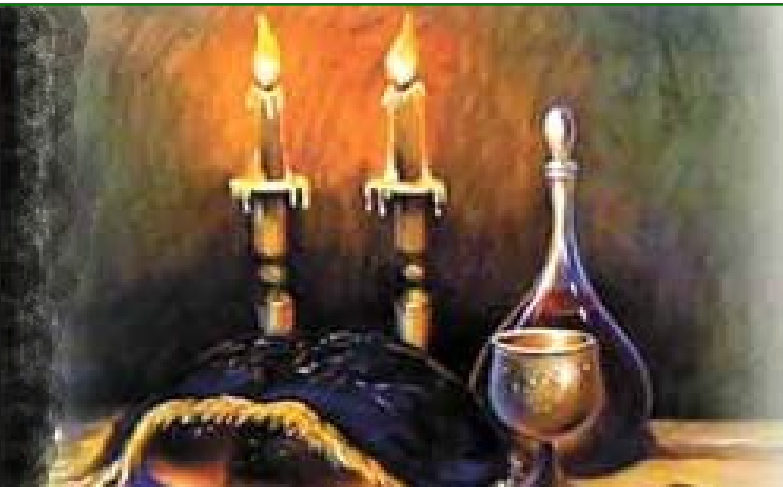
שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט, רעיונות ועימוד: חי דמארי
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:57	16:42	י-ם
17:58	16:57	ת"א
17:57	16:47	חיפה
17:59	16:50	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון